

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

О. Чатченко
" 15 " 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту
та економіки

Ю. Ремига
" 15 " 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Київ – 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

завідувач кафедри менеджменту та економіки,
кандидат економічних наук, доцент

Ю. Ремига

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,
протокол № 1 від «12» 04 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Як навчальна дисципліна «Психологія управління» покликана дати майбутнім спеціалістам уявлення про систему управління та її психологічні особливості. Адже сьогодні не можна не погодитись, що значення психологічного фактора в управлінні підсилюється, і його недооцінка призводить до деструктивних змін. Оволодіння названим базовим курсом передбачає засвоєння теоретичних понять і положень психології управління, системи знань про сучасні тенденції в управлінні, про роль і місце людини в управлінській діяльності, про особливості використання методів психології управління в практичній діяльності керівників, про основні соціально-психологічні теорії управління та відмінності управлінських культур, про проблеми лідерства і керівництва, диференціально-психологічні аспекти діяльності керівників, про умови формування стилю управління керівника, про форми організації мотиваційного процесу та стратегії забезпечення керівником мотивації пошуку ефективних технологій навчання та розвиток творчих педагогічних діяльності працівників в організації, про психологічну характеристику групи як структурного елемента організації та умови її успішної діяльності.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Вибіркова</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: ---		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
Загальна кількість годин – 90		14 год.	4 год.
		Практичні	
Тижневе навантаження: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2, 5	Самостійна робота		
	62 год.	84 год.	
	Вид контролю:		
	<u>залік</u>	<u>залік</u>	

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» зосереджується як на соціально-психологічних особливостях діяльності керівника, який взаємодіє із соціальним оточенням, вивченні якостей керівника, що визначають ефективність його керівництва.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Психологія управління» пов'язана з такими дисциплінами як «Менеджмент», «Теорія організації», «Мотиваційний менеджмент», «Управління персоналом», «Професійне етика управління».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Мета** курсу полягає у забезпеченні теоретичної підготовки студентів до практичної роботи, пов'язаної з управлінською діяльністю, сформувати у студентів стійкий інтерес до психологічної науки, допомогти їм усвідомити, що людині, яка обіймає управлінську посаду, необхідні глибокі психологічні знання.

1.2. **Завдання** вивчення дисципліни:

- сформувати цілісну систему знань з психології управління, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій,

- розкрити соціально-психологічні особливості управління, психології управлінської діяльності, психологічних особливостей особистості управлінця та стилів його взаємодії з підлеглими,

- навчити майбутніх управлінців формувати команду з працівників організації шляхом професійного відбору, розробки ефективної системи мотивування праці та створення позитивного психологічного мікроклімату в колективі,

- організовувати та вести переговори, ділові бесіди, телефонні розмови та проводити психологічні тренінги для вироблення відповідних навичок і вмінь персоналу очолюваної установи.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області,

	<p>його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності					
2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та	концептуальні наукові та практичні знання, критичне	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички,	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей,	управління складною технічною або професійною

	<p>примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>	осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	<p>проблем, рішень, власного досвіду та аргументації</p> <p>збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>діяльністю чи проектами;</p> <p>спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</p> <p>здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
3.	<p>Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	<p>донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації</p> <p>збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <p>спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</p> <p>здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

<p><i>Програмні результати навчання</i></p>	<p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>
---	---

Результати навчання:

Після опанування дисципліни студент повинен

знати:

- про сучасні тенденції в управлінні, про роль і місце людини в управлінській діяльності,
- про теоретико-методологічні основи психології управління, основні поняття психології управління, міждисциплінарні зв'язки, історію становлення та розвитку психології управління,
- про особливості використання методів психології управління в практичній діяльності керівників,
- про основні соціально-психологічні теорії управління та відмінності управлінських культур, про проблеми лідерства і керівництва, диференціально-психологічні аспекти діяльності керівників,
- про умови формування стилю управління керівника,
- про наукові підходи до трактування природи конфліктів та технології регулювання конфліктів керівником,
- про психологічну характеристику організації в цілому та групи як структурного елемента організації та умови її успішної діяльності,
- про труднощі в управлінні трудовим колективом і шляхи їх подолання.

уміти:

- аналізувати основні поняття та теоретичні положення психології управління, застосовувати принципи сучасного управлінського мислення до аналізу конкретних ситуацій в управлінні, суперечностей і проблем, що мають місце;
- виокремлювати психологічні особливості управлінської діяльності;
- орієнтуватися в науковій літературі з проблем психології управління;

- застосовувати методи психології управління в практичній діяльності, розробляти рекомендації щодо становлення і розвитку керівника;
- проводити психологічні та соціально-психологічні дослідження проблем розвитку особистості керівника.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» відводиться 90 години 3 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Мотиви та цілі діяльності.

Поняття мотивації й її ролі в управлінні. Види мотивації керівника при об'єктивно заданих цілях. Процесуально-змістова мотивація. Чинники мотивації управлінської діяльності керівника. Форми організації мотиваційного процесу. Теорії мотивації праці.

Тема 2. Діяльність та її структура.

Сутність діяльності. Структура діяльності. Елементи діяльності. Орієнтована основа дій. Види дії. Дія і рух. Дія і навичка. Коригування цілей діяльності та її структури. Методи управління. Адміністративні методи. Економічні методи. Психологічні методи.

Тема 3. Людський чинник та психологія управління.

Темперамент особистості. Характер особистості. Роль особистості в психології управління. Темперамент та акцентуація характеру. Поняття акцентуації. Класифікація акцентуації. Типологія акцентуації.

Тема 4. Психологія управління.

Предмет, об'єкт і завдання психології управління. Структура, функції та поняттєвий апарат психології управління.

Тема 5. Міжособистісні стосунки.

Міжособистісні відносини в групі. Система взаємовідносин в групі. Лідерство в неформальних групах. Роль керівника в становленні міжособистісних відносин в колективі. Конфлікти в міжособистісних стосунках. Визначення поняття «конфлікт». Наукові підходи до трактування природи конфліктів. Визначення основних елементів конфлікту. Конфліктна ситуація. Функції конфліктів в організаціях. Особистісні передумови виникнення конфліктів в організаціях. Управління конфліктом. Зміст управління конфліктом. Технології регулювання конфліктів. Принципи подолання конфлікту. Методи розв'язання конфліктів.

Тема 6. Інструменти психологічної взаємодії.

Типологія стилів керівництва. Індивідуальні стилі керівництва. Деякі прийоми і принципи керівництва. Феномен керівництва. Психологічні аспекти управління трудовим колективом. Соціальна організація як об'єкт управління. Психологічна характеристика групи як структурного елементу. Стадії розвитку колективу організації. Колективні норми і цінності. Труднощі в управлінні трудовим колективом і шляхи їх подолання.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Засади психології управління												
Тема 1. Мотиви та цілі діяльності.	14	2	2	-	-	10	16	2	-	-	-	14
Тема 2. Діяльність та її структура.	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 3. Людський чинник та психологія управління.	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 4. Психологія управління.	14	2	2	-	-	10	16	2	-	-	-	14
Тема 5. Міжособистісні стосунки.	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 6. Інструменти психологічної взаємодії.	16	2	4	-	-	10	16	-	2	-	-	14
<i>Контрольна робота №1</i>	4	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим розділом 1	90	14	14	-	-	62	90	4	2	-	-	84
<i>Усього годин</i>	90	14	14	-	-	62	90	4	2	-	-	84

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мотиви та цілі діяльності.	2
2.	Діяльність та її структура.	2
3.	Людський чинник та психологія управління.	2
4.	Психологія управління.	2
5.	Міжособистісні стосунки.	2
6.	Інструменти психологічної взаємодії.	2
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	2
Разом:		14

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни семінарські заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мотиви та цілі діяльності.	2
2.	Діяльність та її структура.	2
3.	Людський чинник та психологія управління.	2
4.	Психологія управління.	2
5.	Міжособистісні стосунки.	2
6.	Інструменти психологічної взаємодії.	4
Разом:		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мотиви та цілі діяльності.	10
2.	Діяльність та її структура.	10
3.	Людський чинник та психологія управління.	10
4.	Психологія управління.	10
5.	Міжособистісні стосунки.	10
6.	Інструменти психологічної взаємодії.	10
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	2
Разом:		62

9. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Програмою навчальної індивідуальні завдання не передбачені.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійні творчі завдання – наукові реферати :

1. Психологічний аналіз управління.
2. Внутрішня та зовнішня структури управління.
3. Психологічні основи гуманізації управління.
4. Основні завдання психології управління.
5. Методи психології управління.
6. Роль психологічної служби в оптимізації управління.
7. Основні принципи взаємодії керівників і психологів.
8. Зміст і структура психологічної готовності керівників до управління.

9. Психологічні основи прийняття керівником управлінських рішень.
10. Психологічні особливості індивідуальних і колегіальних форм прийняття управлінських рішень.
11. Ефективність різних стилів керівництва.
12. Індивідуальний стиль управлінської діяльності.
13. Психологічний аналіз соціально-професійних ролей працівників організацій.
14. Причини виникнення та умови подолання професійної деформації особистості.
15. Роль мотивації працівників у забезпеченні ефективності управління.
16. Характеристика основних потреб працівників.
17. Основні стратегії забезпечення керівником позитивної мотивації діяльності працівників організацій.
18. Поняття про психологічний клімат в організації та його структуру.
19. Основні види психологічного клімату в організації.
20. Шляхи формування сприятливого клімату в організації.
21. Психологічний аналіз комунікації в організаціях.
22. Психологічні особливості різних видів комунікацій в організації.
23. Роль зовнішніх комунікацій у формуванні позитивного іміджу організації.
24. Комунікативні бар'єри: причини виникнення та шляхи подолання.
25. Психологічна характеристика основних видів конфлікту.
26. Основні причини виникнення конфліктів в організаціях.
27. Конструктивні та деструктивні функції конфліктів.
28. Структура конфлікту.
29. Умови попередження конфліктів в організації.
30. Алгоритм розв'язання конфліктів.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- а) методи передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні, наочні, практичні;
  - б) методи логічної організації і керівної діяльності: індуктивні, дедуктивні;
  - в) методи забезпечення мисленнєвої діяльності: репродуктивні і проблемно-пошукові;
  - г) методи керованої і самокерованої навчально-практичної діяльності.
- Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
- а) методи, спрямовані на формування інтересу до навчання (пізнавальні ігри, дискусії та ін.);
  - б) методи, спрямовані на розвиток відповідальності за навчання (заохочення, осуд та ін.)

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Психологія управління» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

– поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;

– контроль виконання самостійної та інших видів робіт;

– підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.

2. Виконання завдань для самостійної роботи.

3. Проведення проміжних тестів.

4. Проведення поточного контролю.

5. Проведення підсумкового заліку.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Психологія управління» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Психологія управління»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота							Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	KP1		
7	7	7	8	8	8	15	40	100

*T1, T2, ..., T6 – теми занять

**KP1 – контрольна робота

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах: усного опитування студентів на практичних заняттях та

оцінки рівня їх знань; перевірки правильності розв'язання практичних задач; експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі заліку.

Критерії оцінювання знань під час заліку.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає **40** балів (див. табл. 14.2).

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Психологія управління»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус 2 бали);
- неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус 4 бали).

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно»**, повинна відповідати таким вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:

- при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

- одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;

- висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;

- характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**. Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- силабус;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
  - перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час заліку.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Євтушенко О.Н. Психологія управління: [науково-методичні рекомендації до семінарських занять з курсу «Психологія управління»] / О.Н.Євтушенко. – Миколаїв: Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 64 с.
2. Психологія управління: [науково-практичні рекомендації по проведенню психологічного практикуму з курсу «Психологія управління»] / О.Н.Євтушенко. – Миколаїв: Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 60 с.
3. Мельник Л.П. Психологія управління: [курс лекцій] / Л. П. Мельник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003 – 568 с.
5. Савельєва В.С. Психологія управління: [навчальний посібник] / В.С.Савельєва. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.

Допоміжна:

1. Щекин Г.В. Практическая психология менеджмента: Как делать карьеру. Как строить организацию: [научно-практическое пособие]. – К.: Украина, 1999. – 399 с.
2. Серьогін С. Формування якостей керівника у державному управлінні / С. Серьогін, Н. Гончарук // Вісник УАДУ при Президенті України. – 2003. – № 3. – С.137-146.
3. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: [навч. посіб.] / В. С. Лозниця – К.: ТОВ «УВПК «Екс об», 2000. – 512 с.
4. Кредісов А.І. Менеджмент для керівників / А.І.Кредісов, Є.Г.Панченко. – К.: Знання, КООО, 1999. – 556 с.

5. Логунова М.М. Соціально-психологічні аспекти управлінської діяльності / М.М.Логунова. – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 196 с.
6. Ложкин Г.В. Практическая психология конфликтов: [учебное пособие] / Г. В. Ложкин, Повякель Н. И. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
7. Москвичов С. Психологія ділового спілкування / С. Москвичов. – К., 1999. – 286 с.
8. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: [навч. посібник] / П. А. М'ясоїд. – К., 1998. – 380 с.
9. Немов Р. С. Психологія / Р. С. Немов. – М., 1995. – 480 с.
10. Психологія професійної діяльності і спілкування, за ред. Е.Орбан, Д.М.Гриджука. – К.: «Преса України», 1997. – 192 с.
11. Семиченко В.А. Психологія особистості / В. А. Семиченко. – К.: Ешке О. М., 2001. – 427 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
2. Сайт безкоштовних електронних підручників онлайн // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com>.
3. Офіційний сайт студентської електронної бібліотеки «ЧИТАЛКА» // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://chitalka.info>.
4. Офіційний сайт електронних підручників за тематикою «Психологія» // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://chitalka.info/psy.html>.
5. Вісник психології і соціальної педагогіки // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart4/index.html>.